

**Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsförvaltning**
Beställaravdelningen för äldre,
funktionsnedsatta och
socialpsykiatri

Tjänsteutlåtande
Dnr 1.5.1-506/2013
Sida 1 (7)
2013-07-10

Handläggare
Gunweig Högberg
Telefon: 08-508 20 505

Till
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsnämnd

Översyn av ersättningsmodellen för vård- och omsorgsboenden inom valfrihetssystemet

Yttrande över remiss från kommunstyrelsen, dnr 1046/2013.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningens tjänsteutlåtande överlämnas som svar på remissen.

Lena Lundström Stoltz
Stadsdelsdirektör

Kristina Goldring
Avdelningschef beställare

Leif Kananen
Avdelningschef egen regi

Sammanfattning

Äldreförvaltningen föreslår att en ny ersättningsmodell med en fast vårddygnsersättning – en för inriktning demens och en för somatisk inriktning - införs för vård- och omsorgsboenden inom stadens valfrihetssystem fr o m 2014-01-01.

Förvaltningen är positiv till Äldreförvaltningens förslag. Det är också positivt att de särskilda medel som har tilldelats för ökad bemanning i boenden för personer med demenssjukdomar föreslås inrymmas i vårddygnsersättningen så att vidtagna utökningar kan fortgå.

Den förändring som nu föreslås av ersättningarna ger utförarna bättre möjligheter att utföra uppdraget med en högre kvalitet och med en förbättrad personalkontinuitet.

Äldreförvaltningen uppger att det kartläggningsinstrument i Paraplysystemet som idag används i huvudsak för att kartlägga den enskildes behov av insatser inom hemtjänsten med vissa

**Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsförvaltning**
Beställaravdelningen för äldre,
funktionsnedsatta och socialpsykiatri

Slakthusplan 4
Box 81, 121 22 Johanneshov
Telefon 08-508 20 505
Växel 08-508 14 000
Fax 08-508 14 444
gunweig.hogberg@stockholm.se
stockholm.se

anpassningar kan tillämpas inom vård- och omsorgsboenden. Gällande detta vill förvaltningen betona vikten av att de tekniska lösningar som krävs är utarbetade och kvalitetssäkrade innan den nya föreskriften ska börja tillämpas. Instrumentet måste vara användarvänligt och får inte medföra oväntade administrativa arbetsuppgifter för biståndshandläggarna eller beställarenheterna. Vidare föreslår Äldreförvaltningen att ersättningsbeloppet för respektive inriktning samt lokalschablonen fastställs av Kommunfullmäktige i budget 2014. Förvaltningen ser positivt även på detta och tycker att det är viktigt att lokaschablonen ses över så att ersättningen är i enlighet med de faktiska kostnaderna. Detta är särskilt viktigt för de stadsdelar som har ett omfattande utbud av verksamheter inom äldreomsorgen. Förvaltningen vill framföra att de eventuellt ökade kostnader som förslaget totalt innebär måste kompenseras i stadsdelarnas budget. Om vårddygnsersättningen, i enlighet med Äldreförvaltningens förslag, ska räknas upp genom index förutsätter det att berörda verksamheter erhåller budgetkompensation motsvarande den kostnad som uppstår när ersättningen följer index.

Bakgrund

Äldreförvaltningen har genomfört en översyn av den nuvarande ersättningsmodellen för vård- och omsorgsboenden inom valfrihetssystemet. I ärendet som överlämnats till nämnden för yttrande senast 2013-09-06 lämnas förslag till ny ersättningsmodell.

Ärendet

Äldreförvaltningen föreslår att en ny ersättningsmodell med en fast vårddygnsersättning – en för inriktning demens och en för somatisk inriktning - införs för vård- och omsorgsboendena fr o m 2014-01-01.

Förslaget innebär att inga vårddygnsmätningar kommer att göras av biståndshandläggare för att fastställa ersättningsnivån. Så är fallet idag i det nuvarande ersättningssystemet där tre omvårdnadsnivåer tillämpas.

I tabellen nedan framgår beloppen för 2013 för de tre nivåerna samt lokalschablon som årligen fastställs av Kommunfullmäktige:

	Kommunal regi	Privat regi*
Nivå 1	1 153 kr/dygn	1 215 kr/dygn
Nivå 2	1 699 kr/dygn	1791 kr/dygn
Nivå 3	2 007 kr/dygn	2116 kr/dygn
Lokal schablon	105 kr/dygn	105 kr/dygn

*Privata utförare som ej får göra avdrag för moms kompenseras med 5,4%.

I förslaget till ny ersättningsmodell föreslår Äldreförvaltningen att ersättningsbeloppen för respektive inriktning samt lokalschablon fastställs av Kommunfullmäktige i budgeten för 2014.

Den genomsnittliga vårddygnsersättningen var i mars 2013 1670 kr/dygn för kommunal regi och 1760 kr/dygn för privat regi. Personalkostnaderna är beräknade på medellön i staden 2012 för de aktuella yrkesgrupperna (omvårdnadspersonal, sjuksköterska, paramedicinsk personal och enhetschef) enligt nedan:

Medellöner kr/mån	
Vårdbiträde/undersköterska (viktat medelvärde)	22 594 kr
Sjukgymnast/arbetsterapeut (viktat medelvärde)	28 982 kr
Sjuksköterska	33 431 kr
Enhetschef	45 724 kr

De boende kommer precis som idag att ha olika omvårdnadsbehov och därmed kräva en viss bemanning. Därför ska vårddygnsersättningen ses som en genomsnittlig ersättning och det är upp till utföraren att disponera resurserna så att bemanningen kan anpassas efter de boendes omvårdnadsbehov. I översynen och förslaget har Socialstyrelsens föreskrifter om ansvaret för personer med demenssjukdom och bemanning i särskilda boenden, som gäller fr o m 2014-01-01, beaktats. Genom de individuella uppföljningar och verksamhetsuppföljningar som genomförs ska säkerställas att bemanningen motsvarar behoven och att den enskildes behov tillgodoses.

demensinriktning och 0,98 årsarbetare i boenden med somatisk inriktning. Fördelningen av årsarbetare (omvårdnadspersonal, sjuksköterska och paramedicinsk personal) kan dock variera beroende på inriktning. Bemanningstalen är att ses som ett genomsnitt och kan variera över tid beroende på de boendes omvårdnadsbehov.

Äldreförvaltningen föreslår att ersättningen för platser med demensinriktning bör vara något högre än för somatisk inriktning. Skillnaden utgörs av de 50 mnkr som gjorts för ökad bemanning i demensboenden och som nu läggs in i vårddygnsersättningen. Därmed får också alla boenden ta del av dessa medel, något som ej varit fallet tidigare då kravet var att tilldelning skulle ske till enheter med 80% av de boende skulle vara från Stockholm stad.

Förslag till procentuell fördelning av kostnaderna i vårddygnsersättningen:

Personalkostnader totalt	82%
Övriga kostnader (hjälpmedel, tvätt, kost mm)	11%
Administrativa kostnader	6%
Driftskostnader	1%

Regler som påverkar ersättningen

Nuvarande ersättningssystemet	Nya ersättningssystemet
Ersättning för tom plats	
Utföraren ersätts i sju dagar efter flyttat eller dödsfall 1153 kr/dygn kommunal regi 1215 kr/dygn privat regi	Ingen förändring föreslås. Samma ersättning föreslås. Översyn föreslås om åtgärder för att undvika att inflytt dröjer trots att den enskilde tackat ja.
Kostavdrag vid frånvaro	
100 kr/dygn i avdrag vid sjukhusvistelse och under dagar efter flytt eller dödsfall	Föreslås tas bort. Inget kostavdrag görs vid tillfällig frånvaro.
Parboende	
Utföraren ersätts för medboende som tillsammans med maka/make/sambo flyttar in utan biståndsbeslut. 461 kr/dygn kommunal regi 486 kr/dygn privat regi	Föreslås att beloppen fastställs som ersättning för medboende vid parboende.

Lokalkostnader	
Lokalschablon 105 kr/dygn	Föreslås att översyn av lokalschablon sker till budget 2014 och att SLK får uppdraget.

Avtal med utförare, LOV och LOU

När det gäller ramavtal enligt lagen om valfrihet (LOV), dvs ramavtal om köp av enstaka plats, kan en förändring av ersättningsnivån genomföras med stöd av villkoren i LOV-avtalen. Ingen särskild förhandling behövs, däremot måste nya avtal tecknas.

När det gäller entreprenader som är upphandlade enligt lagen om offentlig upphandling (LOU) är huvudregeln att det inte är möjligt att ändra förutsättningarna under avtalstiden, undantaget indexuppräknings.

Förändringar i Paraplysystemet

Inför införandet av den nya ersättningsmodellen krävs förändringar i stadens verksamhetssystem, Paraplysystemet. En förstudie har påbörjats för att se vilka tillfälliga förändringar som krävs. Sannolikt handlar det om tillfälliga lösningar då mer permanenta lösningar inte kan genomföras förrän år 2015 på grund av förestående utvecklingsstopp.

Kostnadsberäkningar

Kostnaderna för vård- och omsorgsboenden inom valfrihetssystemet beräknas till 3 327 mnkr inklusive de medel om 50 mnkr som avsatts för ökad bemanning inom demensboenden. Kostnaderna är beräknade på 5 340 helårsplatser. Utöver detta tillkommer kostnader för de ändringar som krävs i stadens verksamhetssystem, Paraplysystemet.

Äldreförvaltningen föreslår att beloppen för vårddygnsersättning i vård- och omsorgsboenden inom kundvalssystemet, inklusive ersättning för tom plast och parboende, årligen regleras enligt den indexuppräknings som beslutas i budget 2014.

Ärendets beredning

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats inom beställaravdelningen i samråd med egen regi avdelningen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen är positiv till Äldreförvaltningens förslag till att en fast vårddygnsersättning införs för boenden inom valfrihetssystemet och att ersättningen föreslås vara differentierad beroende på om boendet har demens eller somatisk inriktning. Det är också positivt att de särskilda medel som har tilldelats för ökad bemanning i boenden för personer med demenssjukdomar föreslås ingå i vårddygnsersättningen så att vidtagna utökningar kan fortgå.

Den förändring som nu föreslås av ersättningarna ger utförarna bättre möjligheter att utföra uppdraget med en högre kvalitet och med en förbättrad personalkontinuitet. Det nuvarande systemet har dock varit fördelaktigt vad gäller utvecklingen av utförardokumentationen och har motiverat medarbetarna till detta. Förvaltningen vill framhålla att det är viktigt att denna utveckling fortgår även om den inte kommer att påverka utförarnas möjlighet till högre ersättning.

Det är även positivt att tid frigörs för biståndshandläggarna när inga vårdbehovsmätningar kommer behöva göras och särskilt då det är svårt att uppskatta den mertid som Socialstyrelsens nya forskrifter om ansvaret för personer med demenssjukdom och bemanning i särskilda boenden (SOF 2012:12) kommer att innebära för denna yrkesgrupp.

Äldreförvaltningen uppger att det kartläggningsinstrument i Paraplysystemet som idag används i huvudsak för att kartlägga den enskildes behov av insatser inom hemtjänsten med vissa anpassningar kan tillämpas inom vård- och omsorgsboenden. Gällande detta vill förvaltningen betona vikten av att de tekniska lösningar som krävs är utarbetade och kvalitetssäkrade innan den nya föreskriften ska börja tillämpas. Instrumentet måste vara användarvänligt och får inte medföra oväntade administrativa arbetsuppgifter för biståndshandläggarna eller beställarenheterna.

Vidare föreslår Äldreförvaltningen att ersättningsbeloppet för respektive inriktning samt lokalschablonen fastställs av Kommunfullmäktige i budget 2014. Förvaltningen ser positivt även på detta och tycker att det är viktigt att lokalschablonen ses över så att ersättningen är i enlighet med de faktiska kostnaderna. Detta är särskilt viktigt för de stadsdelar som har ett omfattande utbud av verksamheter inom äldreomsorgen.

Förvaltningen vill framföra att de eventuellt ökade kostnader som förslaget totalt innebär måste kompenseras i stadsdelarnas budget. Om vårddygnsersättningen, i enlighet med Äldreförvaltningens förslag, ska räknas upp genom index förutsätter det att berörda verksamheter erhåller budgetkompensation motsvarande den kostnad som uppstår när ersättningen följer index.

Bilaga

- 1 Remissen ”Översyn av ersättningsmodellen för vård- och omsorgsboenden inom valfrihetssystemet”.